

STOWARZYSZENIE
INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW KOMUNIKACJI
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
POLISH ASSOCIATION OF TRANSPORT ENGINEERS & TECHNICIANS

STOWARZYSZENIE
FORUM AUDYTORÓW
BEZPIECZEŃSTWA RUCHU
DROGOWEGO

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

WSPÓLNA INICJATYWA
STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW KOMUNIKACJI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
I STOWARZYSZENIA FORUM AUDYTORÓW BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

MGR INŻ. TOMASZ PERETA
DR INŻ. DAMIAN IWANOWICZ

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Za początek tworzenia programów bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) w Polsce można przyjąć rok **1972**, kiedy przyjęto uchwałę w sprawie działań i środków mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego.

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

W 1992 Bank Światowy opracował raport opisujący stan brd w Polsce. Stwierdzono w nim, iż **odpowiedzialność za stan brd w Polsce jest rozproszona** i spoczywa na Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwie Transportu i Gospodarki Morskiej.

Wskazano w nim również, iż **brakuje odpowiednich struktur społecznych i administracyjnych, które mogłyby prowadzić długofalową działalność w zakresie brd**, dysponowałyby funduszami na ten cel i byłyby odpowiedzialne za ich wydatkowanie.

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Na podstawie wyników raportu Banku Światowego z 1992 roku powołano w Polsce w 1993 roku **Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.**

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Megainformacja NIK o bezpieczeństwie uczestników ruchu drogowego 16 LIPCA 2021

Na zmniejszenie skuteczności podejmowanych działań ma wpływ przede wszystkim rozproszona odpowiedzialność za problemy zarządzania bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Przykładowo: tylko za prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego odpowiada osiem, a za kontrolę prędkości sześć różnych, rozproszonych podmiotów.

Nie ma w Polsce jednego organu władzy publicznej, którego zakres kompetencji pozwoliłby na skuteczne koordynowanie oraz, co szczególnie istotne, skuteczne egzekwowanie realizacji niezbędnych działań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Istniejąca Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, jak pokazują doświadczenia z lat ubiegłych, nie była w stanie skutecznie wypełniać tej funkcji.

Skutkiem tego, działania podejmowane przez poszczególne podmioty odpowiedzialne za realizację polityki państwa w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego były niespójne, a przez to ich skuteczność była znacznie niższa, niż wynikałoby to z zaangażowanych sił i środków.

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Najwyższa Izba Kontroli wnosi do Rady Ministrów o:

- **Powołanie na drodze ustawowej instytucji, która byłaby odpowiedzialna za realizację całościowej polityki państwa w zakresie brd.**
- **Budowę systemu planowania działań mających na celu wzmacnianie bezpieczeństwa ruchu drogowego i analizy efektów podejmowanych w tym celu działań.**

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

W celu podjęcia działań zmierzających do zmiany tego stanu rzeczy i wypracowania nowych rozwiązań zarządzania ruchem drogowym oraz zasad wprowadzających uprawnienia zawodowe dla inżynierów ruchu drogowego w dniu **10 stycznia 2023 r.** odbyło się spotkanie przedstawicieli **Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej i Stowarzyszenia Forum Audytorów Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.** Podczas spotkania podjęto decyzję o nawiązaniu współpracy, której efektem będzie opracowanie i przedstawienie projektu aktu prawnego wprowadzającego proponowane zmiany.

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Najwyższa Izba Kontroli wnosi do Rady Ministrów o:

- Powołanie na drodze ustawowej instytucji, która byłaby odpowiedzialna za realizację całościowej polityki państwa w zakresie brd.

Główny Urząd Zarządzania Ruchem Drogowym (BRD)

- Budowę systemu planowania działań mających na celu wzmacnianie bezpieczeństwa ruchu drogowego i analizy efektów podejmowanych w tym celu działań.

m. in. Uprawnienia dla inżynierów ruchu drogowego

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH

1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zarządzania ruchem drogowym jest **Główny Inżynier Ruchu Drogowego**.
2. Głównego Inżyniera Ruchu Drogowego powołuje i sprawuje nad nim nadzór **Minister właściwy do spraw transportu**.

UPRAWNIENIA ZAWODOWE DLA INŻYNIERÓW RUCHU DROGOWEGO

1. **Główny Inżynier Ruchu Drogowego** wykonuje zadania określone w ustawie (P.R.D.), a w szczególności:
  - 1) realizuje politykę państwa w zakresie Zarządzania Ruchem Drogowym;
  - 2) współpracuje z wyspecjalizowanymi w dziedzinie inżynierii ruchu drogowego organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi oraz organami i urzędami innych krajów;
  - 3) inicjuje prace naukowe i badawczo-rozwojowe w zakresie inżynierii ruchu drogowego
  - 4) **nadaje uprawnienia zawodowe w dziedzinie inżynierii ruchu drogowego**, prowadzi rejestr osób uprawnionych oraz współpracuje z samorządami i organizacjami zawodowymi zrzeszającymi inżynierów ruchu drogowego

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH

Główny Inżynier Ruchu Drogowego wykonuje swoje zadania przy pomocy:

- **Głównego Urzędu Zarządzania Ruchem Drogowym,**
- **Wojewódzkiego Urzędu Zarządzania Ruchem Drogowym** kierowanego przez Wojewódzkiego Inżyniera Ruchu Drogowego
  - 16 jednostek (**autostrady, drogi ekspresowe i pozostałe drogi krajowe**)
- **Oddziałów Terenowych** Wojewódzkiego Urzędu Zarządzania Ruchem Drogowym kierowanych przez kierowników Oddziałów
  - 66 jednostek obejmujących 5-6 powiatów każda (**drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne**)

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH

- **Główny Urząd Zarządzania Ruchem Drogowym** **zatwierdza stałą oraz zmienną organizację ruchu,**
- **Czasową organizację ruchu** opracowuje **uprawniony projektant,** a **zarządca drogi** nadaje klauzulę wykonalności i określa termin jej wprowadzenia.

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH

Zadania realizowane przez organ zarządzający ruchem:

- rozpatrywanie projektów organizacji ruchu oraz wniosków dotyczących zmian organizacji ruchu;
- ~~opracowywanie lub~~ zlecenie (przekazywanie) do opracowania **zarządcy drogi** projektów organizacji ruchu uwzględniających wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu;
- zatwierdzanie organizacji ruchu na podstawie złożonych projektów;
- przekazywanie zatwierdzonej organizacji ruchu do realizacji;
- przechowywanie projektów organizacji ruchu i prowadzenie ich ewidencji;
- **uzgadnianie** geometrii drogi w projektach budowlanych;
- prowadzenie kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu;
- współpraca w zakresie organizacji ruchu i jego bezpieczeństwa z zarządami dróg i kolei, Policją oraz innymi jednostkami;
- dokonywanie oceny organizacji ruchu w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami i w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

WR-D-24-2

Wytyczne projektowania ulic. Część 2: Kształtowanie geometryczne

(11) Zgodnie z rozporządzeniem [5] geometria drogi w projekcie budowlanym powinna być zaopiniowana przez organ zarządzający ruchem. Ten organ ma głos decydujący w odniesieniu do ukształtowania geometrycznego i organizacji ruchu na ulicy. Ostateczny kształt projektowanej ulicy będzie wynikać z zatwierdzonego projektu organizacji ruchu, ponieważ przy jego zatwierdzaniu mogą być jeszcze wprowadzane zmiany w ukształtowaniu geometrycznym ulicy.

(12) Dla każdej zmiany w ukształtowaniu geometrycznym ulicy, oznakowaniu, umieszczeniu urządzeń bezpieczeństwa ruchu oraz sterowania ruchem należy sporządzić projekt stałej, zmiennej i czasowej organizacji ruchu oraz uzyskać dla niego wymagane opinie i zatwierdzenie, przed wszczęciem postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub decyzji o pozwoleniu na budowę albo przed zgłoszeniem wykonywania robót budowlanych. Projekty stałej, zmiennej i czasowej organizacji ruchu muszą być zgodne co do formy, treści i zaprojektowanych rozwiązań z przepisami ustawy [20] oraz rozporządzeń [2], [5] i [4]. Zatwierdzony projekt stałej lub zmiennej organizacji ruchu nie jest wymagany tylko przy zgłoszeniu remontu ulicy niewiążącego się ze zmianą jej ukształtowania. Może natomiast być potrzebne sporządzenie inwentaryzacji istniejących elementów organizacji ruchu, aby można było je odtworzyć na zakończenie robót remontowych.

Inżynier ruchu drogowego - Architekt

- GEOMETRIA,
- oznakowanie poziome, oznakowanie pionowe, sygnalizacja świetlna (kierowanie ruchem), znaki zmiennej treści,
- **bariery**, wygradzenia /**tylko lokalizacja !**/,
- natężenie ruchu, przepustowość, pola widoczności, prędkość, przejezdność, itp.

Projektant branży drogowej - Projektant specjalności konstrukcyjno-budowlanej

- podbudowa, konstrukcja nawierzchni, profil podłużny, przekroje poprzeczne, odwodnienie, itp.

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

**Do wykonywania samodzielnych funkcji
w dziedzinie inżynierii ruchu drogowego
niezbędne jest posiadanie uprawnień zawodowych.**

Kto powinien posiadać uprawnienia:

- **Projektanci organizacji ruchu drogowego!**
- **Organ Zarządzający Ruchem (osoba odpowiedzialna za zatwierdzenie)!**
- **Przedstawiciele Organu Zarządzającego Ruchem (pracownicy prowadzący sprawę)? **zalecane****
- **Opiniodawcy projektu organizacji ruchu drogowego (zarządca drogi, Policja)? **nie****

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Art. 43. Uprawnienia zawodowe w dziedzinie organizacji ruchu drogowego nadaje się w następujących zakresach:

- bez ograniczeń (upoważniają do wykonywania i zatwierdzania w pełnym zakresie wszystkich rodzajów projektów organizacji ruchu)
- z wyłączeniem sygnalizacji świetlnych (upoważniają do wykonywania i zatwierdzania wszystkich rodzajów projektów organizacji ruchu nie zawierających sygnalizacji świetlnych)
- z ograniczeniami (upoważniają do wykonywania projektów wyłącznie czasowej organizacji ruchu nie zawierających sygnalizacji świetlnych)

Obowiązkowe

Fakultatywne

Doszkalanie

Uprawnienia do projektowania organizacji ruchu

Planowanie, pomiary, prognozy, analiza i organizacja ruchu drogowego - IRD

Sterowanie ruchem drogowym – IRD+SRD

uprawnienia obowiązkowe przy sporządzaniu i zatwierdzaniu jakiegokolwiek organizacji ruchu bez sygnalizacji świetlnej

uprawnienia obowiązkowe przy sporządzaniu projektów organizacji ruchu z sygnalizacją świetlną

Projektant OR

Doświadczenie praktyczne (5 lat) z inżynierii ruchu drogowego

Kurs edukacyjny z zarządzania ruchem drogowym:

- PoRD, RZSD, CK
- UDP, PTB i inne...

Studia wyższe
(budownictwo drogowe, transport lądowy)
- min. PRK6 (inżynierskie)

Obliguje do **zwolnienia z kursu, ale nie z egzaminu**

EGZAMIN CERTYFIKAT

Szkolenie okresowe obligatoryjne dla Projektanta, Zatwierdzającego i Wprowadzającego

CERTYFIKAT
– DLA UPRAWNIEN ZAŚWIADCZENIE
– DLA INNYCH (co 5 lat) – utrzymanie ważności uprawnień

Możliwość udziału w szkoleniach innych osób biorących udział w procesie zatwierdzania organizacji ruchu

Zatwierdzający OR w imieniu OZR

Opiniujący OR

Brak wymagań – przedstawiciel jednostki opiniującej [Policja, ZD]

OZR opiniujący – wg wymagań „Zatwierdzający OR”

Jednostka wprowadzająca i utrzymująca SOR

Kto powinien odpowiadać za projekt organizacji ruchu?

Pozostawienie odpowiedzialności za rozwiązania projektowe projektantowi (autorowi tych rozwiązań).

Zarządzający ruchem odrzucając/odsyłając projekt powinien wskazać:

- niezgodności z obowiązującymi przepisami,
- konkretne zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego

(obowiązek projektanta ustosunkowania się do uwag w projekcie)

Wymuszenie na projektancie zmian poza ww. przez zarządzającego ruchem = przejęcie odpowiedzialności za rozwiązania projektowe.

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Okres przejściowy wdrożenia np. 3 lata

Rok 1: **bez uprawnień i stare OZR**

- przygotowania do powstania nowej instytucji (pełnomocnicy, konkurs kadr, siedziby, itp.)

Rok 2: **bez uprawnień + pierwsze uprawnienia i nowy GUZRD**

- rozpoczęcie funkcjonowania nowej instytucji wg. ustawy
- nadawanie uprawnień wg. praw nabytych,
- rozpoczęcie szkoleń i kursów przygotowujących do egzaminu

Rok 3: **bez uprawnień + uprawnienia i nowy GUZRD**

- nadawanie uprawnień wg. praw nabytych,
- cd. kursów i szkoleń przygotowujących do egzaminu
- rozpoczęcie egzaminów na uprawnienia

Rok 4: **tylko uprawnienia i nowy GUZRD**

- nowy system zarządzania ruchem

Nadanie uprawnień na 5 lat wg praw nabytych

- Doświadczenie praktyczne (min. 5 lat) z inżynierii ruchu drogowego (projektowanie, opiniowanie, zatwierdzanie)
- Studia wyższe (budownictwo drogowe, transport i inżynieria lądowa) min. PRK6 (inżynierskie) (podyplomowe)

Odnawianie uprawnień

- Potwierdzenie „wykonywania zawodu” (zatrudnienie, projekty)

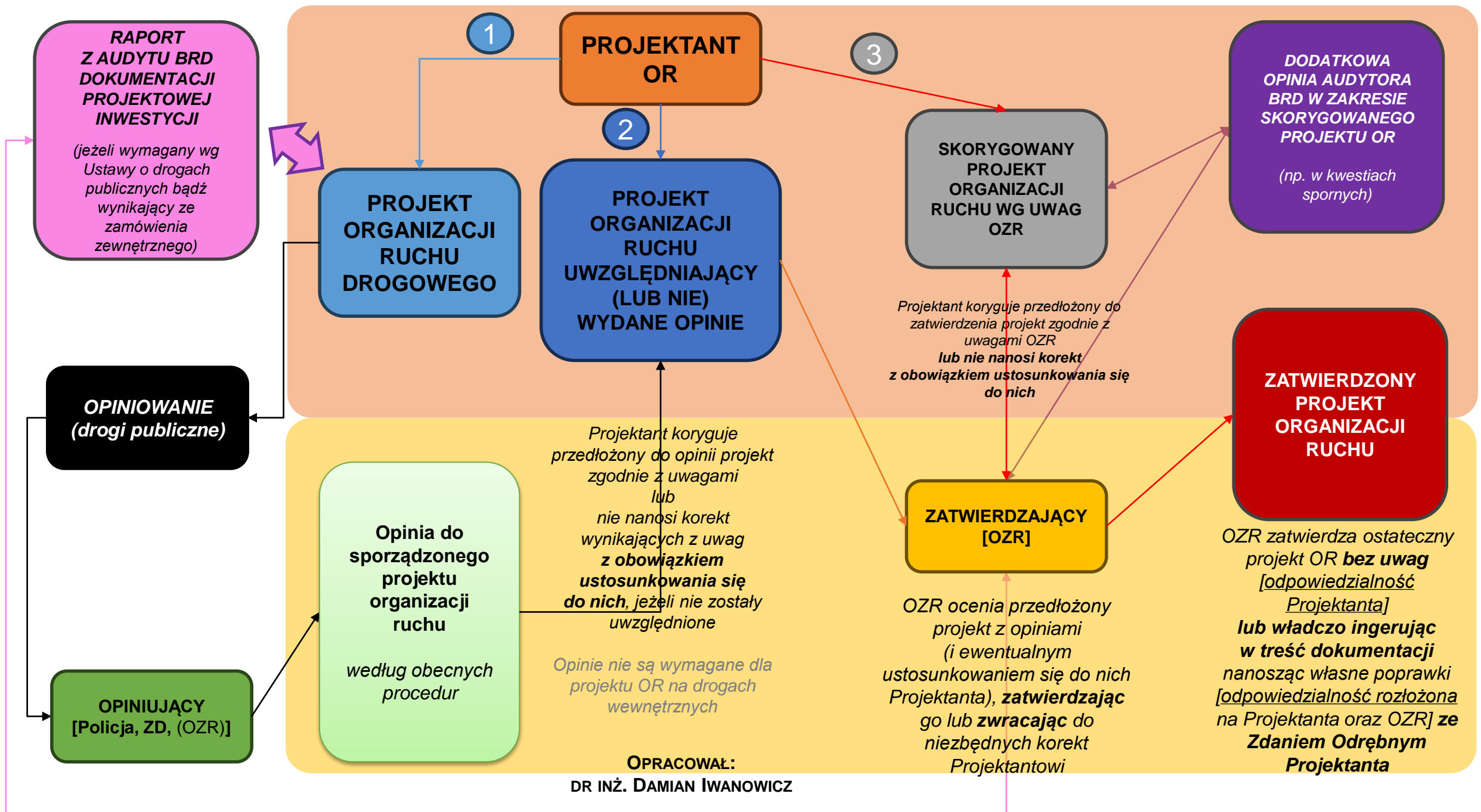
+

- szkolenia BRD i ZRD (uczelnie, organizacje branżowe (KLIR, SITK, SFABRD, NOT, PKD, itp.) (np. 1 x / rok)

+

- kongresy, konferencje, seminaria, sympozja BRD – (np. 2 x / 5 lat)

(wykład lub udział)

RAPORT Z AUDYTU BRD DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ INWESTYCJI
(jeżeli wymagany wg Ustawy o drogach publicznych bądź wynikający ze zamówienia zewnętrznego)

PROJEKTANT OR

PROJEKT ORGANIZACJI RUCHU DROGOWEGO

PROJEKT ORGANIZACJI RUCHU UWZGLĘDNIAJĄCY (LUB NIE) WYDANE OPINIE

SKORYGOWANY PROJEKT ORGANIZACJI RUCHU WG UWAG OZR

DODATKOWA OPINIA AUDYTORA BRD W ZAKRESIE SKORYGOWANEGO PROJEKTU OR
(np. w kwestiach spornych)

OPINIOWANIE (drogi publiczne)

Projektant koryguje przedłożony do zatwierdzenia projekt zgodnie z uwagami OZR lub nie nanosi korekt z obowiązkiem ustosunkowania się do nich

ZATWIERDZONY PROJEKT ORGANIZACJI RUCHU

Opinia do sporządzonego projektu organizacji ruchu
według obecnych procedur

Projektant koryguje przedłożony do opinii projekt zgodnie z uwagami lub nie nanosi korekt wynikających z uwag z obowiązkiem ustosunkowania się do nich, jeżeli nie zostały uwzględnione

ZATWIERDZAJĄCY [OZR]

OZR zatwierdza ostateczny projekt OR bez uwag [odpowiedzialność Projektanta] lub władczo ingerując w treść dokumentacji nanosząc własne poprawki [odpowiedzialność rozłożona na Projektanta oraz OZR] ze Zdaniem Odrębnym Projektanta

OPINIUJĄCY [Policja, ZD, (OZR)]

OZR ocenia przedłożony projekt z opiniami (i ewentualnym ustosunkowaniem się do nich Projektanta), zatwierdzając go lub zwracając do niezbędnych korekt Projektantowi

**OPRACOWAŁ:
DR INŻ. DAMIAN IWANOWICZ**

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH

Prawo geodezyjne i kartograficzne – sprawdzony wzorzec

1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zarządzania ruchem drogowym jest **Generalny Inżynier Ruchu Drogowego**.
2. Nadzór nad Generalnym Inżynierem Ruchu Drogowego sprawuje **minister właściwy do spraw transportu**.
3. Generalny Inżynier Ruchu Drogowego wykonuje swoje zadania przy pomocy **Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego //Departamentu Transportu Drogowego//**.

UPRAWNIENIA ZAWODOWE DLA INŻYNIERÓW RUCHU DROGOWEGO

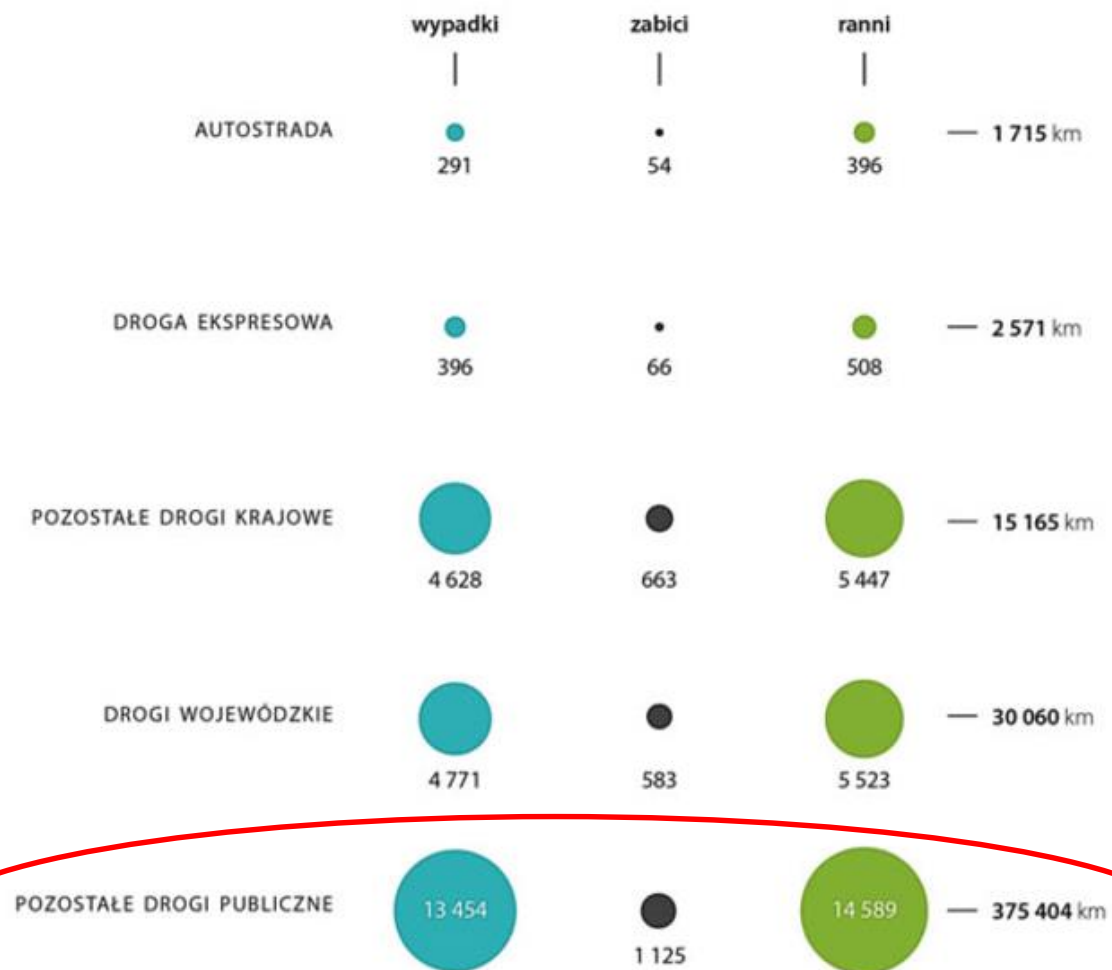
1. Służbę Zarządzania Ruchem Drogowym stanowią:
  - 1) Organy **nadzoru** nad zarządzaniem ruchem drogowym:
    - a) **Generalny Inżynier Ruchu Drogowego** przy MI (DTD/KRBRD),
    - b) wojewoda wykonujący zadania przy pomocy **Wojewódzkiego inspektora ds. inżynierii ruchu drogowego**, jako kierownika inspekcji nad zarządzaniem ruchem drogowym, wchodzącej w skład administracji rządowej w województwie;
  - 2) Organy **zarządzające** ruchem drogowym:
    - a) Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wykonujący zadania przy pomocy **Krajowego Inżyniera Ruchu Drogowego** wchodzącego w skład GDDKiA
    - b) Marszałek województwa wykonujący zadania przy pomocy **Wojewódzkiego Inżyniera Ruchu Drogowego** wchodzącego w skład Urzędu Marszałkowskiego,
    - c) ~~Starosta wykonujący zadania przy pomocy **Powiatowego Inżyniera Ruchu Drogowego** wchodzącego w skład Starostwa Powiatowego;~~
    - d) Prezydent Miasta na prawach powiatu przy pomocy **Miejskiego Inżyniera Ruchu Drogowego** wchodzącego w skład Urzędu Miasta

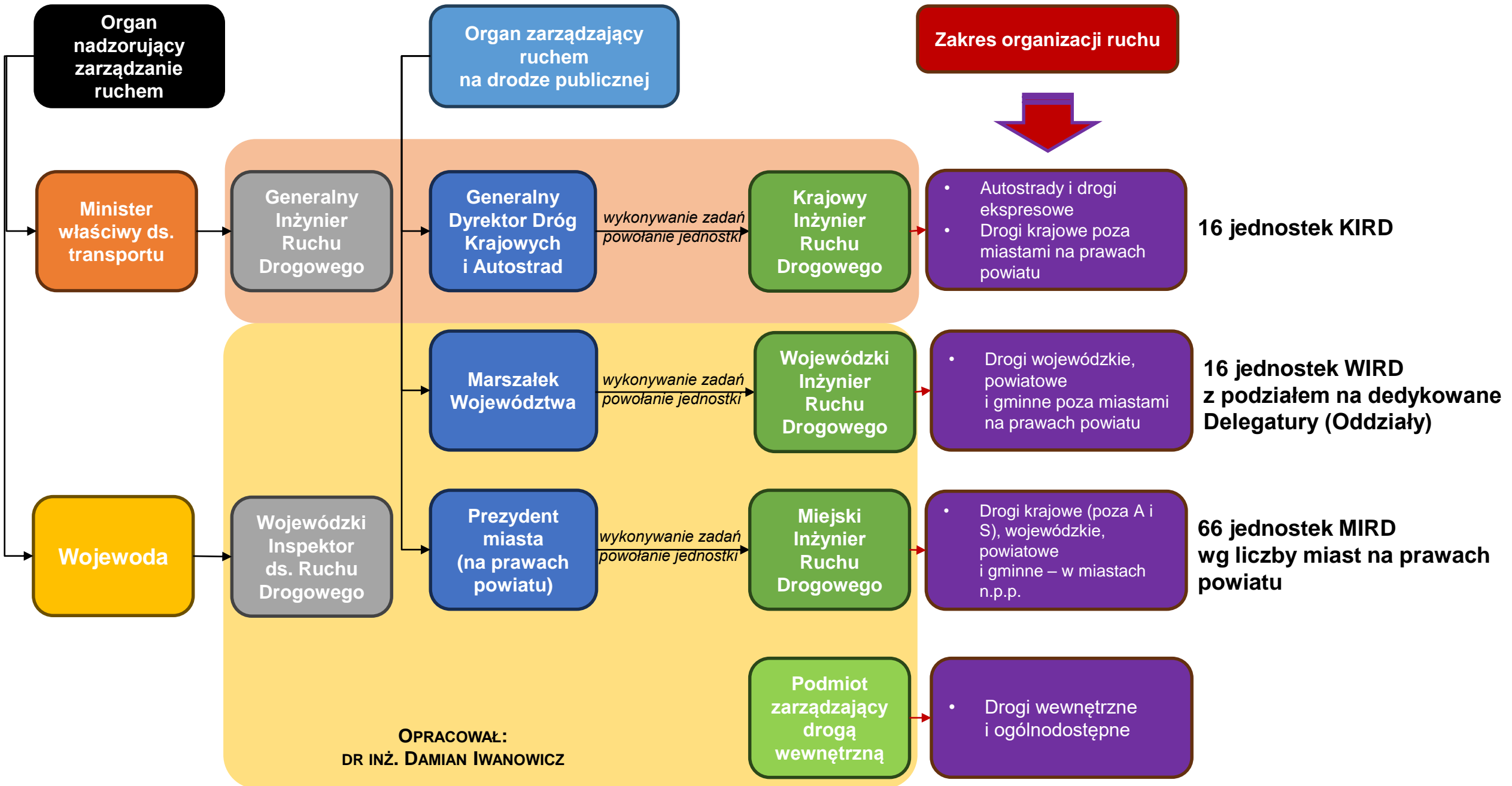
PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Wypadki drogowe w 2020 r. według rodzaju drogi

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych KGP

Dotychczasowe rekomendacje

- Powołanie nowej, wyspecjalizowanej jednostki w systemie zarządzania ruchem drogowym,
- Wprowadzenie uprawnień dla inżyniera ruchu drogowego
- Niezbędne zmiany w Dz.U.2017.784 (zarządzanie ruchem) – **wymogi projektu organizacji ruchu bez i z sygnalizacją świetlną – aktualizacja zapisów oraz wymóg podkładu mapy zasadniczej**
- **Uzgadnianie** geometrii drogi przez OZR zamiast *niewiążącej opinii*
- **Obowiązkowe** ustosunkowanie się **Projektanta** do opinii Policji i ZD
- W zakresie barier drogowych (aktywnych urządzeń brd) – rekomenduje się je wykreślić ze środków organizacji ruchu (PTB)

PROPOZYCJA ZMIAN W ZAKRESIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA RUCHEM DROGOWYM

Dziękujemy za uwagę

**MGR INŻ. TOMASZ PERETA
DR INŻ. DAMIAN IWANOWICZ**